

צמדים

כתב עת לשירה רבת-תרבותית

אנדריאש (בנדי) גרו
דורית ויסמן
טלי וייס
אירית וייסמן-מינקוביץ
ניקולא יוזגוף-אורבך
זהבה כלפה
רחל נפרסטק

גיליון 4

אוקטובר 2019, תשרי ה'תש"ף

אנחנו מתכבדים להגיש לקוראינו את גיליון צמדים האחרון לשנת 2019 והראשון לשנת ה'תש"ף.

תהא השנה החדשה הבאה עלינו שנה טובה בכל תחומי החיים.

הרב־תרבותיות בשירה יוצאת לאור בפעם הרביעית. שבעה שירים בעברית ובתרגום לשפות נוספות.

תודה למשוררים ולמתרגמים ולכם, הקוראים.

קריאה מהנה,
עדנה אפק ואלירן דיין

"צמדים" הוא כתב עת מקוון המתפרסם אחת לרבעון. בכל גיליון יפורסמו 7 שירים בלבד.

**ניקוד השירים, תרגום והבעלות על זכויות היוצרים –
כל אלה באחריות המשוררים.
כתב העת צמדים לא עוסק בניקוד או בתרגום.**

העבודה בכתב העת מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי לשוהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בכתב העת, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי־פרסום יצירתו בכתב העת.

עברית-יוונית

לחם

אתמול, לראשונה בחיי,
לקחתי הביתה כמה פרוסות לחם
שנשארו מהארוחה במסעדה.
בקשתי נילון.

ונזכרת עכשו באמא
שתמיד היה לה לחם בכיסים

ואיך התבישנו
קשהייתה מגניבה שאריות לחם
ממסעדה לכיסיה

Ψωμί

Χθες, πρώτη φορά στη ζωή μου,
έφερα σπίτι λίγες φέτες ψωμί,
ό,τι έμεινε από το γεύμα στο εστιατόριο.
Ζήτησα μια πλαστική σακούλα και τό 'βαλα μέσα.

Θυμάμαι τη μάνα μου
που πάντα έχωνε ψωμιά στις τσέπες της

Και θυμάμαι πόσο ντροπέμασταν
όταν βούταγε μισοφαγωμένες φέτες ψωμιού
απ' τα εστιατόρια γεμίζοντας τις τσέπες

Εγώ πάντα της έβαζα τις ψονές άγρια

Στο τέλος πάψαμε. Μας έφυγε κάθε ντροπή.

Μια φορά, θυμάμαι, στη Γιάφα
σ' ένα εστιατόριο που λεγόταν «Στραπατσάδα»,
το ψωμί ήταν φρεσκοφουρνισμένο και νοστιμότατο
κι εγώ της έλεγα, έλα, μαμά, πάρε, μη ντρέπεις, πάρε κι άλλο.

Το νερό τρέχει από το ντουζ απάνω μου ζεστό, αναζωογονητικό.
Είναι πρωί, τα θυμάμαι όλα αυτά και το νερό τρέχει.

הייתי אפלו גוערת בה

עד שחדלנו. להתביש.

ופעם, היה זה במסעדת שקשוקה
בגפו, והלחם היה טרי וטעים כל כך,
אפלו עודדתי אותה בגלוי.
אמא, אמרתי לה, קחי. קחי.

מי ברכה חמים זורמים עלי עכשו
במקלחת, בבקר.

עברית-אנגלית

לאמי היו לחיים אדומות

לאמי היו לחיים אדומות, לכן נצלה
להוריה ולאחיה לא היו, לכן נצלו
באש הגיהנם.

מנגלה אהב לחיים אדומות
של ילדות קטנות
וגזר על אמי יום אחר יום
חיים.

היום לחייה של אמי שמוטות ולבנות
ואת זכר השואה ההיא
נושאות לחיי.

My Mother had Red Cheeks

My mother had red cheeks, so she was delivered from hellfire
Her parents and siblings didn't, so they were transported
Into it.
Mengele liked little girls'
Red cheeks
And day after day he sentenced my mother
To life.

Today my mother's cheeks are white and sagging
And that Holocaust memory is
Carried by my own cheeks.

עברית-ספרדית

כוחך בחולשתך

Tu fuerza en tu debilidad

No te reias de ti misma
como un payaso triste.
Permite que el mundo exterior se desintegre
en partículas que nuevamente se unan
a tu pensamiento, como una artista
de defectos
toca el material purificado y vulnerable.
Que sea placentero para ti
encontrar consuelo en falta de la fuerza
como una mariposa.

אל תצחקי על עצמך
כמו ליצן עצוב.
הניחי לעולם שבחוץ להתפורר
להלקיקים שיתחברו מחדש
במחשבתך, כמו אמנית
של פגמים
געיי בחמר הצרוף, הפגיע.
זה יהיה לך נעים
למצא נחמה באין כח
כמו פרפר.

עברית-גרמנית

חשופה

Exponiert

Du tanzt mit nacktem Bauch
bewegst du die Taille und dein Becken
Die Beine schließen sich an.

Wähnst dich allein
ungesehen
ungeprüft
ob zugenommen
oder nicht

Linie unterm Bauch
Notöffnung für Kinder
gedehnt, gestreift

Dein Bauch tanzt barfuß
Musik einer vergessenen Kindheit

Vater begräbt deinen Milchzahn
im Garten mit dir
und du flüsterst einen Wunsch
der Himmel ist offen, sagt er
und eine süße Sehnsucht ergießt sich aus dir -
Eulen am Laternenpfahl waren
damals vor deinem Haus mit dem schiefen Tor
- Nach deiner Familie die Schöne, die Zarte

Die witzige und liebevolle
Und du hältst der Tor
und du weißt
die, hattest du nie.

את רוקדת, עם בטן חשופה
מניעה מתניס, אגן
וקצת את הרגלים

כאילו אף אחד לא כאן
לא רואה
לא בודק
כמה עלית
כמה ירדת

קו מתחת לבטן,
פתח חרום לילדים,
סימני מתיחה,

הבטן רוקדת, יחפה,
מוזיקה של ילדות נשכחת,

אבא קובר אתך שן חלב בגינה
ואת לוחשת משאלה,
השמים פתוחים, הוא אומר לך.

וגעוגע מתוק נשפך ממך -
פעם היו ינשופים על עמוד התאורה

מול הבית עם השער המיתונדנד,
- למשפחה שלך היפה הרכה
המצחיקה והאהבת,
ואת החזקת בו, בשער
ונדעת שזו,
אף פעם לא הייתה לך.

עברית-לאדינו

קול מהר כנען

כל יהודי צפת
 בוכים בינות עצים מקדשים
 בינות הרי ענקים
 בינות בתי רחובות עתיקים
 בוכים נהרות מקאוב וצער
 עבוֹרֶךְ - עֵלֶם חוֹן
 עבוֹרֶךְ - שוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
 הוּ, אֵל רָם וְנֹשֵׂא
 שוֹכֵן בְּמִרְוֵמי צִיּוֹן
 עַד מַתִּי תִפְקִירֵנוּ
 בִּידֵי אוֹיְבִים רָשָׁעִים?

Una boz del monte de Canaan

Todos los Judios en Safad,
 Korona de Galile,
 Yoran entre arvoles santos
 entre montanias grandes
 entre kazas de los viejos kales
 Yoran rios del dolor i apretó
 Por ti – ermozuro mansevico
 Por ti – soldad de Israel
 Oh.. el Dio alto
 Mora en el cielo de Sion,
 Esta cuando, entregarnos
 Delante de las manos de los malvados enemigos?

עברית-ערבית

הבטחה של בוקר

وعد الصباح ترجمة

بين شباك وشباك
 تتطاير جبال الغسيل,
 في شوارع عكا القديمة,
 يصدح صوت الديك.
 فيه بعض التعزية.
 انه يؤمن لي الصباح.
 في صخب الصباح تتذوق عيناى
 الكنافه والهريسة
 البقلاوه والتمر المجهول.
 وشاحات ملونه تتراقص
 تنقلني في بهجة
 لتحقيق وعد الديك.
 اخطو نحو مرسى الصيد
 اتمطى على مقعد خشبي
 والسكون يسليني
 حين يمنحني احد الصيادين احدى قصص المدينة
 والتي تسقط الاسوار التي بيننا
 اسوار عكا تحميانا
 أي صباح مشرق
 علي ان ارد جميله.

בין חלון נושק לחלון
 וכבסים מתנפנפים,
 ברחובות עכו העתיקה
 מגיח קול התרנגול.
 יש בו משהו מנחם.
 הוא מבטיח לי את הבקר.
 בהמולת השוק עיני טועמות
 מהכנפה והאריסה,
 מההבקלוה ומהתמר מג'הול.
 רקוד מטפחות צבעוניות
 סוחף אותי בעליצות
 לממש את הבטחת התרנגול.
 אני מדלגת למעגן הדיג,
 מתרוחת על ספסל עץ.
 עיני מטפסות על ספינה שבורה.
 ודיג אחד המעניק לי מספורי העיר
 שמיפילים את החומות בינינו.
 חומות עכו שוקרות עלינו.
 איזה בקר בהיר.
 אני רק צריכה להטיב עמו.

עברית-הונגרית

זה נגוז מבלי שאבחין בכך

זה נגוז מבלי שאבחין בכך,
לא הספקתי להביט סביב ויכר ועלם.
היה זה מזמן, נדמה שכלל לא...
כן – תמונה מחלום, בודאי רק זה.
בכל זאת, קיום רגעים חולפים אלו
השאירו לי כאן מזקצת נצח,
שמחו אותי ומלאו אותי תקווה.
בראש מורם צועד אני לקראת המחר,
בשלוה מצפה למכות הגורל,
הדרך לא תפיל לעפר.

מה שלא יהיה
אקבל כתמריץ את מכותיו הקשות,
קלטוף עדין את שבירת המקל.
יש לי כבר עבור מה ולהיות סובלני,
יש לי כבר למען מה להיות יוסבל,
יש לפני מטרה, כבר יש עבור מי.
מי שאתי מתיסר ואתי מבין בכל.
יש מי שינגב את מצחי תוך כדי יגע היום,
מצאתי סוף סוף במי אוכל לבטח!
עוד חסר האמונה נכנס בי פתאום –
”מה אתה מנגב כל מיני שטיות?
איפה הנערה הזאת שאת מצחך תנגב
ותאכל מרצון לחם יבש?
איפה הנערה הזאת שפאמת אוהבת
ובצרות תהיה לצדך?
איפה הנערה הזאת שתשליך רחוק
את העלשר וההדר אם היא יכולה?”
בפרייבצה,
שם גרה פרידה שלי היקרה,
עליה אני מדבר, על אותה נערה קטנה!
לחנם, את אמונתי לא תוכל לקעקע,
לא תוכל לכבות את אהבתי הנוצרת
כי אני אוהב את הנערה הזו –
בוטח בה
לא אקשיב לדבריך המקללים!

Elmult szinte észrevétlenül

Elmult szinte észrevétlenül
Körül sem néztem és már tova szaladt
Rég volt szinte nem is igaz
Igen - állomkép bizonytal az
Mégis ez a pár röpké percnyi lét
Itt hagyta nekem örökre emlékét!...
Fölviditől bizalmat öntött belém
Emell fölvel megyek a holnapban én
Nyugodtan várom a sors csapásait
Nem dönt a porba az ut akármennyit
Serkentő szonak veszem a kemény ütést
Szelid cirogatásnak a bottörést.
Van már mért dolgozzak türejk
Van már mért szenvedjek éljkek
Van előttem cél, már van kiért
Ki velem szenved és mindenben megért
Van ki napi robot közben letörli homlokom
Találtam végre kibem bizhatom!...
A tagadás ősi ördöke belém szökött
Míl hadarsz össze bogarat, lücsköt
Hol az a lány ki törli fejed
S enné szívesen a száraz kenyeref?
Hol az a lány ki igazán szeret
S a bajban majd kitarat veled?
Hol az a lány ki messze elveli
A gazdagságot pompát ha teheli?
Privigyén
Ott lakik a drága az én Fridám
Akiről beszélék az a kicsi lány!
Hiába bizalmam nem tépheted
Nem oltatod égő szerelmemet
Mert szeretem e-lányl! bizom benne
Nem halgalok áltkos beszédedre!

אנדריאש (בנדי) גרו' (gero)
כתב את שיר האהבה הזה
בשנת 1934 בהיותו בן
לאהובתו הרחוקה, פרידה,
כשהוא מייחל להסכמת הוריו
לנישואיו איתה (הוא בהונגריה
והיא בצ'כוסלובקיה).

שנה לאחר מכן הם נישאו.
הוא נספה בשואה.

את השיר תרגם לעברית
יעקב (טיביל) גרי, בנו ואביה
של המשוררת ענת גרילקריץ
בשנות ה-90 של המאה ה-20.

השפות בגיליון:
אנגלית
גרמנית
הונגרית
יוונית
לאדינו
ספרדית
עברית
ערבית

מייסדים: עדנה אפק ואלירן דיין
עיצוב גרפי: אלירן דיין

חפשו אותנו גם ב:

www facebook YouTube